

Den 13. februar 2023 var det 65 år siden den første danske datamaskine (DASK) officielt blev præsenteret.

Det fejrede Dansk Datahistorisk Forening med et større arrangement søndag den 12. februar på datamuseet. Her var der mulighed for foredrag og efterfølgende rundvisning i museets nye indretning.

Læs mere inde i bladet om dagen.

Indhold:

Prolog	Side 2
DASK fylder 65	Side 4
Wiki-nyt	Side 6
Nyheder i samlingen	Side 8
Datafangst i gamle dage	Side 9
ETC	Side 10
Køb et krus og støt DDHF	Side 10
Generationsforskelle	Side 11
Køb også en T-shirt og støt DDHF	Side 11
Jobannonce	Side 12
Kommende aktiviteter	Side 13
Kolofon m.v.	Side 14

Forsidefoto:

Fotograf: Vagn Majland

Motiv: En del af publikum på DASK's fødselsdag

Prolog

Michael Ørnø

I december og januar måned har vi haft lukket på museet for almindelige rundvisninger, da vi har haft travlt med at ombygge vores udstilling. Nu har vi fået en del erfaringer - ikke mindst gennem de spørgeskemaer vi uddeler til vores gæster.

Prologen (fortsat)

Vi flyttede ind på Charlotteskolen for et år siden og det er ikke en underdrivelse at sige, det var i en vist hast.

Vi nedsatte i efteråret et udstillingsudvalg bestående af Søren Roug, Poul-Henning Kamp, Finn Verner Nielsen og undertegnede. Et centralt element i den nye plan er at vi primært har udstilling i stuen og arbejdspladser til de frivillige på 1. sal. Vi har dermed fået et lagerrum i stuen, hvor udstyr vi modtager og udstyr der skal til eller fra vores magasiner, kan opbevares. Det skulle gerne medføre at gæster ikke bliver mødt af bunker af udstyr tilfældige steder og vi dermed holder udstillingsarealerne mere "rene". Til gengæld er der så mere fri leg på 1.sal, men det kræver dog stadig at vi koordinerer med hinanden, når der flyttes rundt på projekter o.lign.

Alt i alt skulle vores ombygning meget gerne betyde at vi får et endnu mere flot og interessant datamuseum og samtidig har gode vilkår for foreningens frivillige. Tusind tak til udvalget og de mange frivillige, som har hjulpet med at realisere planen.

Bestyrelsen samles i uge 8 og skal arbejde videre med det prospekt, som gerne skulle kunne skaffe os de midler, som kræves til et permanent datamuseum.

DASK fyldte 65 - det blev fejret

Vagn Majland

Der var fyldt godt op på datamuseet søndag den 12. februar, hvor rekord mange havde meldt sig til foredrag og rundvisning.

For at finde årsagen skal vi tilbage til 1958, hvor Danmarks første computer eller elektronikhjerne blev indviet den 13. februar og det er jo en ganske god anledning til at gøre lidt ekstra ud af den åbningsdag, der ligger tættest på fødselsdagen - nemlig den 12. februar.

Eftermiddagen bød derfor på to foredrag og to rundvisninger.

Michael Ørnø åbnede mødet og fortalte om dagens program, med to foredrag og to rundvisninger.

Første foredrag drejede sig om kildeskattens indførelse, hvor historiker Anders Vind Ebbesen gav et indblik i forholdene omkring udviklingen af kildeskattesystemet.

Det andet foredrag var med tidligere statsrevisor Klaus Frandsen, som sammenlignede kilde-skattesystemet med senere store offentlige projekter.

Klaus Frandsens foredrag foregik over Internettet.

Efter foredragene fulgte to rundvisninger.

Den ene var for deltagere som ønskede at høre om tekniske detaljer ved udstyret. Her var Poul Henning Kamp guide.

Den anden rundvisning startede med et oplæg af Michael Ørnø, som gav et indblik i IT-historien.

Selve rundvisning i museets lokaler tog Henrik Olsen sig af..

Alt i alt en rigtig god dag med mange deltagere, gode foredrag og stor interesse med mange spørgsmål på rundvisningerne.

Nogle af de frivillige slappede af i foyeren, hvor foredragene blev vist på en skærm:

Begge foredragene er optaget på video og er lige nu under redigering.

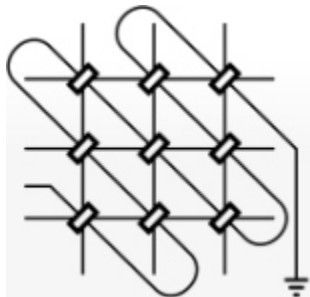
De vil begge blive lagt på museets hjemmeside så snart de er færdige.

Samme sted vil også en kort videoreportage blive lagt på hjemmesiden.

Wiki-nyt

Poul Badura

Danske virksomheders edb/it historie fortsætter. Senest er DK Hostmaster og Ballerup Kommune kommet på og flere ligger i pipelinen.

Projektet bliver fortsat godt modtaget og 'pudding' kontakter dukker op med folk jeg har kendt eller har en fælles historie med.

Jeg arbejder også på et mere omfavnende projekt for Ballerup's Lautrup-område "Silicon Valley", som for mange år siden blev udlagt til ikke-støjende, ikke-svinende virksomheder, hvorved en lang række edb/it virksomheder fik til huse i området. TopDanmark var de første fulgt op af Rank Xerox, Siemens, SDC, KMD, PBS, CR, Oracle -

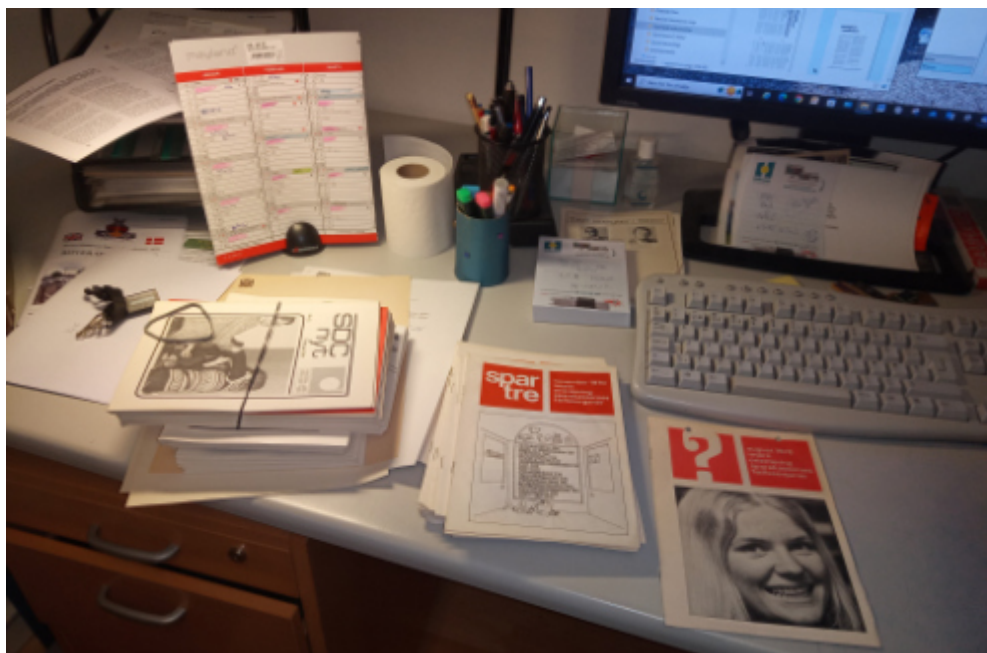
og en lang efterfølgende række, f.eks. Statens IT, hvoraf mange har skiftet navn, er blev opkøbt, fusioneret, udskilt osv. Spændende at researche i.

Skulle nogle af vores forenings mange medlemmer føle trang til at fortælle historien om deres virksomhed, med vægt på it-anvendelsen, hører jeg gerne om det på: pbprivbox@newmail.dk.

Ny donation

Kort efter nytår modtog DDHF endnu en donation af SDC materialer fra en tidligere medarbejder fra det man kaldte linjestyrringen - ansvarlig for driften ud mod sparekasserne f.eks. APL service fra DEC-20.

Wiki-nyt (Fortsat)

Donationen bestod af en lille Olivettiskærm med tastatur, hvor fra sparekasserne med APL (A Programming Language) bl.a. kunne trække statistikker.

Med donationen fulgte også 30 års "SDC Nyt" blade inkl. et par forgængere kaldet "spar tre". Bladeene er nu gennemgået, sorteret og indtil videre lagt på magasinet ved Ringsted.

Giveren hedder Ebbe Engmark. Han startede i tidernes morgen som operatør på SDC's Odense Central med Gamma-30 og kom så senere til SDC i København.

Ebbe har været med i over 300 forskellige film, tv-serier og reklamer. Men du kender ham med garanti ikke 'Et godt fjæs' har gjort ham til en af landets mest benyttede statistiker."

Nyheder i samlingen

Finn Verner Nielsen

Den ikoniske Apple LISA computer kan vi nu vise i fungerende stand

Siden 2012 har vi i samlingen haft 2 eksemplarer af Apple's LISA 2/10 computer. Det ene stammer fra SDU, hvor engagerede dataarkæologer i mange år samlede udstyr anvendt på universitetet. Det andet eksemplar blev nærmest samlet op på gaden i København!

Det er systemet fra Odense, der nu efter en fin indsats fra vore aktive medlemmer er blevet sat i stand og forsynet med den originale LISA software.

Apple LISA fra 1983 var den første kommercielt tilgængelige personlige computer med grafisk brugergrænseflade, og blev hos Apple forløberen for den efterfølgende meget succesrige Macintosh serie. LISA 2/10 fra 1984 blev da også efter Macintosh introduktionen rebranded til Macintosh XL i 1985 og forsynet med Mac styresystem og øvrige software pakker. Det er planen, at vi vil få eksemplaret fra København til at fungere igen som en Macintosh XL.

*Apple LISA blev muligvis opkaldt efter Steve Jobs datter, som hedder Lisa Nicole Brennan. Officielt blev den dog annonceret som **Locally Integrated Software Architecture**.*

Datafangst i gamle dage

Vagn Majland

Databehandling kræver data. I computerens barndom var der ikke rigtig nogen effektive muligheder for at få omsat sine data til noget maskinlæsbart, men det kom der.

Hulkort, hulstrimmel og optisk genkendelse af karakterer blev ret udbredt i tiden, hvor mange administrative opgaver blev omlagt til edb.

En hurtig måde at etablere en hjemmearbejdsplads var at starte en »hulkortcentral« og anskaffe en IBM 029 hullemaskine.

Redaktionen overvejer derfor at udarbejde en artikel, til et kommende nummer, omkring datafangst i 60'erne og 70'erne.

Skal det lykkes bliver vi nødt til at have hjælp fra medlemmer, der har oplevet den periode og som kan bidrage med f.eks. historier, billeder og dokumenter fra dengang.

Send en mail til vm@vm-line.dk, hvis du kan bidrage med noget.

ETC.

KYNDE & FREY 86

Vi har stadig mange krus på lager. Køb et eller flere krus til kr. 99,- pr. styk og støt samtidig DDHF. Se mere på <https://datamuseum.dk/merchandise>

Generationsforskelle

Vi har stadig T-shirts i navy blå og sort, med tryk på ryggen af noget af den første dan-ske kode, skrevet til DASK.

Prisen er 299,- + eventuel forsendelse.

Se mere på <https://datamuseum.dk/merchandise>

Bestil via mail til: moe@datamuseum.dk

Frivillige søges

Datamuseum DK - Datahistorisk Forening

Har du lyst til at være med som frivillig i foreningen og har lyst til hyggeligt selskab med andre, som har samme interesse omkring computere i et historisk lys, så skriv straks til nedenstående adresse. Fortæl om dig selv og hvad du har lyst til at arbejde med.

Et af de områder vi f.eks. gerne vil styrke er formidling af oplysninger om museets arbejde, så har du lyst til at arbejde med skriftlig formidling til medlemmer og andre med interesse for computere, så send en mail til moe@datamuseum.dk.

Kommende aktiviteter

Tag børnene med til en spændende dag på museet.

Museet åbent første søndag i hver måned. De næste åbningsdage er den 5. marts og den 2. april. Der er åbent mellem klokken 10:00 og 16:00.

Følg gerne et fastlagt program, som finder sted mellem 10:00 og 12:30 og mellem 13:00 og 15:30.

Tilmelding kan ske på NemTilmeld:

[Tilmeld](#)

Tilmeldingssiden opdateres løbende med nye arrangementer.

Adressen er Charlotttegårdsvej 1, 2640 Hedehusene.

Dansk Datahistorisk Forening

Dansk Datahistorisk Forening, DDHF, er stiftet i 2002 og indsamler, registrerer og bevarer udstyr, dokumenter og beretninger om den danske data- og edb/it-udvikling.

Nyhedsbrevene udgives 6-8 gange om året med information om foreningens aktiviteter.

Teksterne i de enkelte artikler er oftest udarbejdet af nogle af de frivillige, som arbejder med udstyr, dokumentation og historier på museet.

Årsagen til at nyhedsbrevet er skrevet med Courier New er selvfølgelig for at give noget, der minder om de gode gamle pionerdage.

Henvendelser til foreningen vedrørende f.eks. Medlemsskab, reaktioner på nyhedsbrevets indhold eller ønsker om at høre om mulighederne for at se eller høre om genstande vi har udstillet i museet kan ske til moe@datamuseum.dk

Læs mere om foreningens arbejde på:

<https://datamuseum.dk>

Næste nyhedsbrev udkommer april 2023

Redaktion:

Michael Ørnø (Ansv.)
Vagn Majland
Mogens Nørgaard

Andre bidragydere:

Finn Verner Nielsen
Poul Badura